

СОВЕТ
КАЧЕЛИНСКОГО СЕЛЬСКОГО
ПОСЕЛЕНИЯ
АРСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
ул.Центральная, д. 200, с.Качелино,
Арский муниципальный район, 422013

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АРЧА МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
КӘЧЕ
АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
СОВЕТЫ
Үзәк урам, 200 йорт, Кәче авылы,
Арча муниципаль районы, 422013

Тел. (84366)52-3-93, факс (84366)52-3-93. E-mail: Kach.Ars@tatar.ru

**КӘЧЕ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
Советы КАРАРЫ**

«04» октябрь 2016 ел

№ 26

**АРЧА МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ КӘЧЕ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНДӘ ГРАЖДАННАРНЫҢ
ХОКУКЫЙ ИНИЦИАТИВАСЫН ГАМӘЛГӘ АШЫРУ ТӘРТИБЕ ТУРЫНДА**

«Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131 номерлы Федераль законның 26 статьясы, Арча муниципаль районының Кәче авыл жирлеге Уставының 16 статьясы нигезендә Кәче авыл жирлеге Советы карар бирде:

1. Кәче авыл жирлегендә гражданның хокукий инициативасын гамәлгә ашыру тәртибән кушымта нигезендә расларга.
2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукий мәгълүмат рәсми порталында һәм Арча муниципаль районы сайтында бастырып чыгарырга.
3. Әлеге карар рәсми басылып чыккан (халыкка житкерелгән) көннән соң икенче көнгә үз көченә керә.
4. Әлеге карарның үтөлешен тикшереп торуны үз өстемә алам.

Кәче авыл жирлеге башлыгы

Закиров Т.Д.

АРЧА МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ КӘЧЕ АВЫЛ ҖИРЛЕГЕНДӘ ГРАЖДАННАРНЫҢ ХОКУКЫЙ АКТЛАРЫН ТОРМЫШКА АШЫРУ ТӘРТИБЕ

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Әлеге Тәртип «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 28 статьясы нигезендә эшләнгән һәм Россия Федерациясе гражданның хокук иҗат инициативасы белән җирле үзидарәне гамәлгә ашыруга хокукын гамәлгә ашыруга юнәлдерелгән.

1.2. Хокук иҗади инициатива - Кече авыл җирлеге халкының җирле үзидарәне гамәлгә ашыруда турыдан-туры катнашу формасы (алга таба - муниципаль берәмлек).

1.3. Гражданның тарафыннан хокук иҗат инициативасын гамәлгә ашыру гражданның хокукый инициативасын гамәлгә ашыру тәртибендә муниципаль берәмлекнең муниципаль хокукый актлары проектларын муниципаль берәмлекнең җирле үзидарә органнарына яисә муниципаль берәмлек җирле үзидарәсенә вазыйфаи затына кертү юлы белән сайлау хокукына ия гражданның инициатив төркемнәре аша гамәлгә ашырыла, алар компетенциясенә гражданның хокукый инициативасын гамәлгә ашыру тәртибендә кертелгән муниципаль берәмлекнең муниципаль хокукый актын кабул итү керә.

1.4. Хокук иҗат инициативасы тәртибендә муниципаль берәмлекнең муниципаль хокукый актларының түбәндәге проектлары карауга кертелә алмый:

1.4.1. Муниципаль берәмлекнең җирле үзидарә органнарының вәкаләтләре срогын теләсә нинди нигездә туктату яисә озайту, аларның үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыруны туктатып тору турында, шулай ук муниципаль берәмлекнең җирле үзидарә органнарына вакытыннан алда сайлаулар уздыру йә күрсәтелгән сайлауларны кичектереп тору турында;

1.4.2. муниципаль берәмлек җирле үзидарә органнарының шәхси составы турында;

1.4.3. Муниципаль берәмлек җирле үзидарәсе депутатларын һәм вазыйфаи затларын сайлау, күрсәтелгән вазыйфаи затларны вазыйфаларына билгеләп кую, билгеләп кую һәм вазыйфаларыннан азат итү турында, шулай ук аларны вазыйфаларына билгеләп кую һәм вазыйфасыннан азат итү өчен ризалык биру турында;

1.4.4. Муниципаль берәмлек бюджетын кабул итү яисә үзгәртү, муниципаль берәмлекнең финанс йөкләмәләрен үтәү һәм үзгәртү турында.

1.4.5. Федераль законнарда һәм Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән башка мәсьәләләр буенча.

2. Гражданның хокукый инициативасын гамәлгә ашыру тәртибендә муниципаль берәмлекнең муниципаль хокукый актлары проектларын кертү буенча гражданның инициатив төркемен төзү тәртибе

2.1 Гражданның хокукый инициативасын гамәлгә ашыру тәртибендә муниципаль берәмлекнең муниципаль хокукый актлары проектларын кертү буенча гражданның инициатив төркемен формалаштыру (алга таба - гражданның инициатив төркеме) гражданның ихтыяр белдерүләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

Гражданнарның инициатив төркеме саны сайлау хокукына ия муниципаль берәмлек халкының кимендә өч процентын тәшкит итәргә тиеш. Гражданнарның инициатив төркеме әгъзалары булып унсигез яшькә житкән, муниципаль берәмлектә даими яисә башлыча яшәүче Россия Федерациясенәң балигъ булган гражданны булырга мөмкин. Муниципаль берәмлектә даими яисә башлыча яшәүче чит ил гражданны жирле үзидарәне гамәлгә ашырганда Россия Федерациясенәң халыкара шартнамәләре һәм федераль законнар нигезендә хокукларга ия.

Гражданнарның инициатив төркеме жыелышын тәзү һәм үткөрү муниципаль берәмлекнең норматив хокукий актлары нигезендә гамәлгә ашырылырга мөмкин. Бу очракта гражданнарның хокукий инициативасын гамәлгә ашыру тәртибендә кертелә торган муниципаль берәмлекнең хокукий акты проектына гражданнарның инициатив төркемен тәзү турында йә гражданнарның конференциясенә делегатлар сайлау турында карар кабул ителгән гражданнарның жыелышлары беркетмәләре, шулай ук гражданнарның тиешле конференциясә беркетмәсә кушымта итеп бирелә.

2.2 Гражданнарның инициатив төркеме аны тәзү турында карар кабул ителгәннән соң тәзелгән дип санала. Күрсәтелгән карар инициатив төркемнең жыелышы (конференциясә) беркетмәсә белән рәсмиләштерелә, анда түбәндөгә белешмәләр күрсәтелә:

2.2.1. гражданнар жыелышында (конференциясендә) катнашкан муниципаль берәмлек халкының саны;

2.2.2. Гражданнарның жыелышын (конференциясен) уздыру датасы һәм урыны;

2.2.3. Гражданнарның жыелышының (конференциясенәң) көн тәртибә;

2.2.4. Гражданнарның хокук ижат инициативасын гамәлгә ашыру тәртибендә кертелә торган муниципаль берәмлекнең муниципаль хокукий акты проекты исемә;

2.2.5. корреспонденция өчен адрес һәм төркемнең вәкаләтле вәкилләренәң гражданнарның хокукий инициативасын оештыру һәм әзерләү буенча контактлы телефоны;

2.2.6. Гражданнарның жыелышы (конференциясә) мәсьәләләре буенча кабул ителгән карарлар.

2.3. Гражданнарның инициатив төркеме жыелышының (конференциясенәң) беркетмәсенә түбәндөгеләр кушып бирелә:

2.3.1. Гражданнарның инициатив төркеме әгъзаларының һәр әгъзасына фамилиясен, исемен, атасының исемен, туган елын (унсигез яшьтә - өстәмә рәвештә туган көнен һәм аен), яшәу урыны адресын, паспортының яисә граждан паспортын алмаштыручы документының сериясен, номерын һәм аны бирү датасын, аны биргән органның исемен яисә кодын күрсәтел;

2.3.2. Гражданнарның хокук ижат инициативасын гамәлгә ашыру тәртибендә кертелә торган муниципаль берәмлекнең муниципаль хокукий акты проекты.

2.4. Гражданнарның инициатив төркеме жыелышы (конференциясә) гражданнарның хокукий инициативасын гамәлгә ашыру тәртибендә муниципаль берәмлекнең хокукий акты проекты кертүгә бәйлә мәсьәләләр буенча мөнфәгәтьләр бирү өчен ике вәкаләтле вәкил сайларга мөмкин.

2.5. Гражданнарның инициатив төркемен тәзү турында карар булган гражданнарның инициатив төркеме жыелышының (конференциясенәң) беркетмәсенә, һәр катнашучының фамилиясен, исемен, атасының исемен күрсәтел, инициатив төркем жыелышында (конференциясендә) катнашучыларның барысы да имза сала.

3. Хокукий инициативаны хуплап имзалар жыу

3.1. Хокукий инициативага ярдәм итү өчен муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органнына сайлауларда актив сайлау хокукына ия муниципаль берәмлек

халкының кимендә 3 %ын, әмма аның халкының гомуми саныннан кимендә өч процентын жыярга кирәк.

3.2. Имзалар жыю хокукы муниципаль берәмлек территориясендә яшәүче Россия Федерациясенең хокуктан файдалануга сәләтле балигы булган гражданына карый.

3.3. Гражданның хокукый инициативаны хуплап имзалар жыю срогы инициатив төркемне төркәү датасыннан башлана һәм ике айдан артык була алмый.

3.4. Хокукый инициативаны хуплап имзалар аларны муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органы каравына чыгарыла торган муниципаль хокукый акт проектын формалаштыруны үз эченә алган әлеге Тәртипкә кушымта нигезендә имза кәгазьләренә кертү юлы белән жыела. sub_1001 Имзалар жыючы зат муниципаль хокукый актның күрсәтелгән проекты текстын имза кәгазьләренә үз имзаларын куйган затлар таләбе буенча тапшырырга тиеш.

3.5. Муниципаль берәмлек кешесе, имза кәгазенә үз имзасын куеп, анда үз фамилиясен, исемен, атасының исемен, елын, туган көнен һәм көнен, яшәү урыны адресын, паспортының яисә аны алмаштыручы документының сериясен һәм номерын, шулай ук имзаны кую датасын кулдан язып куя. Имзалар кәгазе инициатив төркем әгъзасы тарафыннан таныклана, ул үзенең паспорт күрсәткечләрен һәм яшәү урынын күрсәтә.

Эш урыннарында, хезмәт хақы, пенсияләр, пособиеләр, башка социаль түләүләр бирү процессында һәм урыннарында имзалар жыю тыела. Имза кәгазенә имза куйган өчен бүләкләү рәхсәт ителми. Әлеге тыюларны бозу жыелган имзаларны гамәлгә яраксыз дип тану өчен нигез булып тора.

3.6. Имзалар жыюга бәйле чыгымнар инициатив төркем алып бара.

3.7. Муниципаль берәмлектә яшәүче һәр кеше, хокук ижәт инициативасын хуплап яисә хокукый ижади инициативаны хуплап имзалар жыю турында аңа мәгълүм булган вакыттан башлап, гамәлдәге законнар нигезендә ярдәм итү яисә хокук чыгару инициативасына каршы агитация алып барырга хокуклы.

4. Гражданның хокукый инициативасын гамәлгә ашыру тәртибендә кертелгән муниципаль берәмлекнең муниципаль хокукый акты проектын карау

4.1. Гражданның хокукый инициативасын гамәлгә ашыру максатларында гражданның инициатив төркеме үз компетенцияләренә муниципаль берәмлекнең муниципаль хокукый акты кабул итү керә торган муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органына яисә муниципаль берәмлек жирле үзидарәсенең вазыйфаи затына түбәндәге документларны кертә:

4.1.1. гражданның жыелышында (конференциясендә) расланган гражданның хокукый инициативасын гамәлгә ашыру тәртибендә кертелгән муниципаль берәмлекнең муниципаль хокукый акты проекты;

4.1.2. Гражданның хокукый инициативасын, аның максатларын һәм төп нигезләмәләрен гамәлгә ашыру тәртибендә кертелгән муниципаль берәмлекнең муниципаль хокукый акты кабул итү кирәклеген нигезләүне үз эченә алган аңлатма язуы;

4.1.3. Финанс-икътисадый нигезләү (муниципаль берәмлекнең хокукый акты проекты гражданның хокукый инициативасын гамәлгә ашыру тәртибендә кертелгән очракта, аны гамәлгә ашыру финанс чыгымнарын таләп итәчөк);

4.4. Гражданның инициатив төркеме жыелышы беркетмәләре: гражданның инициатив төркемен төзү турында йә гражданның инициатив төркемен төзү турында карар кабул ителгән йә гражданның инициатив төркемен төзү турында карар кабул ителгән конференциядә катнашу өчен делегатлар сайлау турында карар кабул ителгән гражданның жыелышы беркетмәсе, шулай ук тиешле карарлар кабул ителгән конференция беркетмәсе;

4.4.5. гражданның хокук ижат инициативасын карау барышында гражданның инициатив төркемен тәкъдим итәргә вәкаләтле затлар күрсәтелгән озату хаты, шул исәптән муниципаль берәмлекнең кертелә торган проекты буенча докладчы гражданның инициатив төркемнең вәкаләтле вәкилләре арасынан булган гражданның хокукый инициативасын гамәлгә ашыру тәртибендә;

4.4.6. Имзалар жыю нәтижеләре турында инициатив төркемнең йомгаклау беркетмәсе, анда жыелган имзаларның гомуми саны, шулай ук номерланган һәм брошюранган имзалар кәгазьләре күрсәтелә.

4.5. Инициатив төркем вәкиле катнашында муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органнары тарафыннан инициатив төркем документлары алынган көннән алып 10 көн эчендә инициатив төркем вәкиле катнашында имзалар кәгазьләрен рәсмиләштерүнең дәрәслеген һәм аларда булган белешмәләренң дәрәслеген тикшерү уздырыла.

4.6. Гамәлгә яраксыз дип санылар:

имзалар жыю көненә имзалары булмаган затларның имзалары һәм имзалар кәгазендә дәрәслеккә туры килми торган белешмәләр күрсәткән катнашучыларның имзалары;

4.6.2. кушымтада санап үтелгән барлык белешмәләрне күрсәтмичә йә әлеге белешмәләрне тулы булмаган яисә кыскартылган хәлдә күрсәтеп, шушы белешмәләрне бер мөгънәдә генә аңлауга комачауламый торган кыскартулардан тыш, имзалар;

имзалар жыюны уздыру буенча инициатив төркем теркәлгән көннең иртәгесеннән көнгә кадәр жыелган имзалар;

4.6.4. Эш урынында жыю нигезендә, хезмәт хақы, пенсияләр, пособиеләр, башка социаль түләүләр биргәндә гамәлгә яраксыз дип танылган имзалар;

4.6.5. Имзалар кәгазенә кулдан язылмыйча яисә карандаш белән кертелгән катнашучыларның имзалары;

4.6.6.6. Имзалар жыючы зат турындагы белешмәләр булмаса йә үз кулы белән кертелмәгән булса, йә имзалар кәгазе имзалар жыючы затның һәм имзалар жыюны уздыру буенча инициатив төркемнең вәкаләтле вәкиленең үз имзасы белән таныкланмаса, йә бу имза дәрәс булмаса;

4.6.7. Ялган имза кәгазенә кул куйган катнашучы турындагы мөгълүматлар аның үзе һәм имзалар жыючы зат тарафыннан кертелмәгән булуы ачыкланган имзалар.

4.7. Намуссыз дип санылар:

4.7.1. Төрле затлар исеменнән бер зат яисә бер зат исеменнән башка зат куйган имзалар мондый имзалар комиссиягә желеп ителгән экспертның язма бәяләмәсе нигезендә дәрәс түгел дип таныла;

4.7.2. Әгәр имзалар кәгазьләрен тикшергәндә бер үк затның берничә имзасы табылса, бер генә имза исәпкә алына.

4.8. Имзалар жыйганда мәжбүр итү куллану турында белешмәләр ачыкланган, шулай ук муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органнары имза кәгазьләрендә фальсификация фактларын ачыклаган очракта, хокук ижат инициативасын карамаска хокуклы.

4.9. Инициатив төркем вәкилләре кануннарда билгеләнгән тәртиптә имзалар чыгару инициативасын хуплап жыелган имзаларны тикшерү нәтижеләренә карата шикаять белдерергә хокуклы.

4.10. Гражданның хокукый инициативасын гамәлгә ашыру тәртибендә кертелгән муниципаль берәмлекнең хокукый акты проекты аны керткән көннән алып бер ай эчендә үз компетенциясенә муниципаль берәмлекнең муниципаль хокукый актын кабул итү керә торган муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органы яисә муниципаль берәмлек жирле үзидарәсенәң вазыйфаи заты тарафыннан мәжбүри каралырга тиеш.

4.11. Жирле үзидарәнең органы (вазыйфаи заты) түбәндәгеләрне үтәргә тиеш:

4.11.1. Хокук ижат инициативасын гамәлгә ашыру тәртибдә кертелгән муниципаль хокукый акт проектына хокукый экспертиза тәэмин итәргә, ә кирәк булганда - финанс-икътисадый нигезләү әзерләнергә (әгәр әлеге муниципаль хокукый акты гамәлгә ашыру өстәмә матди яисә башка чыгымнар таләп итсә), муниципаль хокукый актлар исемлеген, муниципаль хокукый актларның күрсәтелгән проектын кабул итүне таләп итәчәк гамәлдән чыгарылуын, үзгәртелүен яисә өстәмәләрен таләп иткән муниципаль хокукый акт проектына хокукый экспертиза тәэмин итәргә, шулай ук башка белешмә материаллар әзерләргә;

4.11.2. Хокукый инициативаны гамәлгә ашыру тәртибдә кертелгән муниципаль хокукый акт проектын карауга бәйлә экспертиза нәтижәләре һәм башка мәсьәләләр буенча инициатив төркем вәкилләренә тулы мөгълүмат бирергә;

4.11.3. Хокук ижат инициативасын гамәлгә ашыру тәртибдә кертелгән муниципаль хокукый акт проектын кертү һәм аның буенча карар кабул итү көненнән бер айдан да соңга калмыйча карарга.

4.12. Карау процессында тиешле орган (вазыйфаи зат) инициатив төркем вәкилләренән кирәкле аңлатмалар соратып алырга хокуклы.

4.13. Редакцион, стилистик һәм башка искәرمәләр ачыкланганда йә хокук ижат инициативасыннан чыга торган муниципаль хокукый акт проектын эшләү кирәк булган очракта, жирле үзидарәнең тиешле органы (вазыйфаи заты) мондый искәرمәләрне бетерүдә яисә мондый актларны эшләүдә катнашуга инициатив төркем вәкилләрен чакырырга хокуклы.

4.14. Гражданнарның инициатив төркем вәкилләре хокук ижат инициативасын гамәлгә ашыру тәртибдә кертелгән карар проекты карала торган Кече авыл жирлегә Советы утырышында катнашырга һәм әлеге мәсьәлә буенча доклад белән чыгыш ясарга хокуклы.

4.15. Жирле үзидарәнең органы (вазыйфаи заты) инициатив төркем вәкилләренә, хокук чыгару инициативасын гамәлгә ашыру тәртибдә кертелгән муниципаль хокукый акт проектын караганда, үз позицияләрен бәян итү мөмкинлеген тәэмин итәргә тиеш.

4.16. Хокук ижат инициативасын гамәлгә ашыру тәртибдә кертелгән муниципаль хокукый акт проектын карау нәтижәләре буенча жирле үзидарә органы (вазыйфаи заты) түбәндәге карарларны кабул итәргә мөмкин:

4.16.1. проектны тулаем кабул итәргә;

4.16.2. проектны кире кагу, сәбәпләрне дәлилләп нигезләү;

4.16.3. проектны өстәмә бәйсез экспертизага жиберергә.

4.17. Жирле үзидарәнең органы (вазыйфаи заты) хокук ижат инициативасын гамәлгә ашыру тәртибдә кертелгән муниципаль хокукый акт проектын караудан баш тартырга йә аны максатка ярашлы булмаган сәбәпләр аркасында кире кагарга хокуклы түгел.

4.18. Хокук ижат инициативасын гамәлгә ашыру тәртибдә кертелгән муниципаль хокукый акт проектын карау нәтижәләре буенча жирле үзидарә органының (вазыйфаи затның) тискәре карары булган очракта, инициатив төркемгә жиде эш көне эчендә тиешле муниципаль хокукый акты кабул итүдән баш тартуның язма нигезләмәсе бирелә.

4.19. Гражданнарның хокук ижат инициативасын гамәлгә ашыру тәртибдә кертелгән муниципаль хокукый акт проектын карау нәтижәләре буенча кабул ителгән нигезле карар рәсми рәвештә һәм язма рәвештә басылып чыгарга, аны керткән гражданнар төркеменә житкерелергә тиеш.

4.20. Жирле үзидарә органы (вазыйфаи зат) карарына карата шикаять белдерү федераль законнарда һәм Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән тәртиптә уздырыла.

4.21. Хокук ижат инициативасын гамәлгә ашыруга каршы килгән очракта, инициатив төркем судка мөрәжәгать итәргә хокуклы.

Көче асыл жырлегендә хокукий
инициативаны гамәлгә ашыру
тәртибенә кушымта

Без, түбәндә кул куючылар, инициатив төркемнең муниципаль хокукий
инициативасының (№ _____) проектын хуплайбыз

(хокукий инициативаның формулировкасы)

№ т/б	Фамилиясе, исеме, атасының исеме	Туу датасы	Яшәү урыны адресы	Паспорт яки аны алмаштыруч ы документ	Имзалау датасы	Имза

Имза кәгазен таныклайым:

(инициатив төркем вәкиленең фамилиясе, исеме, атасының исеме, яшәү урыны,
паспортының яисә аны алмаштыручы документының номеры,
сериясе)

(имза һәм дата)